

H.10.G

Projectovereenkomst Biodivers boeren op Schiermonnikoog

G H10 (a) Projectovereenkomst Biodivers boeren op Schiermonnikoog.docx

G H10 (b).docx

G H10 (c).docx

Datum DS-gearkomste	2021-09-14
Punt fan 'e wurklist	10
Geheim	Ja
Tot	06-12-2021

1. ûnderwerp

Projectovereenkomst Biodivers boeren op Schiermonnikoog

2. Registraasje

Registraasjenûmer:

Ôfdieling of Opjefte/Opsteller/Til.: Landbouw, , ,

Portefûljehâlder: Fokkinga

3. Advys

Advys jûn troch

Namme:

,

Ôfdieling/ opjefte:

Bedrijfskundig Adviseur

,

Juridisch Adviseur

, Groene Regelgeving
, afdeling Stikstof
 en , afdeling Natuur

4. Koarte gearfetting

Er is een overeenkomst opgesteld voor het project 'Biodivers boeren op Schiermonnikoog'. De betrokken partijen zijn naast de provincie de zeven boeren van Schier, het ministerie van LNV en de agrarische natuurvereniging 'collectief Waddenvogels'. In deze overeenkomst worden de afspraken over de financiering, de stikstofmaatregelen per bedrijf, de inzet van het Rijk bij het project en de taken van het collectief Waddenvogels vastgelegd. Op 25 september zal de overeenkomst ondertekend worden en kan het project van start met de uitvoering.

5. Relaasje mei moasje / tasizzing

N.v.t.

6. DS beslute

1. de overeenkomst met de melkveehouders, ANV Waddenvogels en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan te gaan;
2. middelen te reserveren voor:
 - a. GLB Pilot (€1,2mln) voor de jaren 2023 – 2025;
 - b. Kaasmakerij, incl de voorbereidingskosten (€1,0 mln);
3. een volmacht te verlenen aan gedeputeerde Fokkinga en gedeputeerde Hoogland om de overeenkomst namens de provincie te ondertekenen;
4. de bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

7. Finansjele aspekten (ekskl. btw)

Kosten	Mei inoar	2020	2021	2022	2023	2024	%
Bydrage provinsje	0	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
Bydrage treden	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
Mei inoar	0	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Namme budzjet provinsjale bydrage: 0

Restant budzjet nei alle ferplichtings (dizze deryn begrepen): Vul hier uw tekst in

Jier	2020	2021	2022	2023	2024a
Restant budzjet	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.	Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Begruttingswiziging fanneden: Ja

As dat sa is:

Ja Yn ramt mandaat DS? Begruttingswiziging DS taheakke.

Nee Buten mandaat DS? Begruttingswiziging PS taheakke.

8. Finansjele en bestjoerlike oandachtspunten en risiko's

Aandachtspunten rondom de GLB Pilot en de EU

- De GLB pilot wordt nu uitgevoerd door LNV middels een door de EU goedgekeurd programma. Wanneer de pilot niet wordt voortgezet binnen het reguliere GLB na 2022 worden de vergoedingen door de provincie verstrekt binnen de kaders van de catalogus groenblauwe diensten, die is goedgekeurd door de EC Hiermee is het project staatssteun proof.
- Op 31-8 heeft er een bestuurlijk overleg plaatsgevonden over het project Biodivers boeren op Schiermonnikoog. Hierbij waren betrokken de provincie (ged. Fokkinga, het ministerie van LNV DG van het ministerie), (procesbegeleider project,   (boer en voorzitter van vereniging boerenbelang Schiermonnikoog). In dit

overleg zijn de basisafspraken voor de af te sluiten projectovereenkomst vastgesteld door de partijen.

- c) Het ministerie van LNV heeft in augustus 2021 een beschikking afgegeven aan de ANV Waddenvogels voor het project, er is ca €1,8 mln toegezegd. Dat is voor de jaren 2021 en 2022. Het is nog niet duidelijk of de pilot zal worden voortgezet via het reguliere GLB na 2022.

- d) Financien:

In het Natura 2000 beheerplan Schiermonnikoog is voor zowel de eerste als de tweede beheerplanperiode budget opgenomen voor het realiseren van een bufferzone (o.a. door aankoop van 1 bedrijf). Eerder is al besloten om in te gaan op het zelfinitiatief van de boeren om zelf tot 38% stikstofreductie te komen door vermindering van vee.

- In het eerste beheerplan is € 1.470.000 beschikbaar.
- In de tweede beheerplan is er voor het inrichten van de bufferzone €1.445.000 beschikbaar: Dit budget is beschikbaar via het algemene budget Natura 2000 in afwachting van het opstellen van het beheerplan voor de 2^e beheerplanperiode.

De volgende bedragen worden gevraagd:

Project	Kosten	Bijdrage provincie
GLB Pilot	3,0 mln	1,2 mln
Subsidie kaasmakerij	1,0 mln	1,0 mln
Totaal	4,0 mln	2,2 mln

Hierbij komt er €1,4 mln. uit het Natura 2000 beheerplan Schiermonnikoog en €0,8 mln. uit het algemene budget Natura 2000 (Grootboeknummer 652.721 R. Natuurpact 2014 Natura 2000).

De € 1,2 mln. wordt op een separaat grootboeknummer (652749 R. NP 22 N2000 bp-2 Schiermonnikoog) neergezet, zodat dit budget gereserveerd staat voor de GLB Pilot. Deze begrotingswijziging wordt bij de 1^e BERAP 2022 doorgevoerd. Het schuiven van de € 0,4 mln. uit het Natura 2000 beheerplan Schiermonnikoog voor de GLB pilot is reeds bij de 1^e BERAP al gedaan.

Het is de bedoeling deze bedragen in het komende jaar in de vorm van een incidentele subsidie over te maken. Het bedrag in de eerste beheerplanperiode is reeds beschikbaar gesteld.

- e) Voor wat betreft het deel over het terugbrengen van het aantal koeien op het eiland het volgende is het zo dat een van de ondernemers, , koeien verplaatst naar het bedrijf op de vaste wal in Morra.

Hierbij de volgende juridische toets: Juridisch gezien is het stimulerend effect aanwezig, een van de voorwaarden die worden gesteld aan deze subsidie door LNV, omdat ten tijde van het indienen van de aanvraag de koeien daadwerkelijk op Schier aanwezig waren (het toegestane aantal volgens de vergunning), dus aan die voorwaarde wordt voldaan zodat subsidie kan worden gegeven. Of die koeien naar de slacht gaan, aan andere boeren worden verkocht of elders worden herplaatst binnen de eigen bedrijfsvoering (binnen de daar geldende vergunning) doet niet ter zake. Het doel is immers emissie reductie op Schier. Of de agrariër in kwestie zelf al eerder van plan zou zijn geweest om de koeien te verplaatsen doet dan ook niet ter zake. Vanuit beeldvorming kunnen we ons echter voorstellen dat het vreemd lijkt dat een boer subsidie krijgt voor iets wat waarschijnlijk al van plan was vanuit eigen bedrijfsvoering. Hier kunnen mogelijk vragen over gesteld worden vanuit de gemeenschap/ pers.

- f) Toekomstige capaciteit: in de toekomstige afspraken over het project zit o.a. opgenomen dat er een PIP wordt opgesteld. Dit betekent een capaciteitsbeslag bij de provincie die wordt geschat op 0,5 fte op jaarbasis

voor de komende 2,5 jaar. Hier is nu geen rekening mee gehouden binnen de organisatie. Voor de opgavenraad zal een advies worden opgesteld waar deze opgave het beste belegd kan worden binnen de organisatie.

- g) Dit GS stuk wordt vertrouwelijk behandeld omdat, zoals het nu staat, de minister van LNV aanwezig zal zijn bij de ondertekening. De afgelopen tijd is het echter meerdere malen gebeurd dat een bezoek van de minister werd verstoord door protestacties. Op verzoek van het ministerie wordt er daarom weinig ruchtbaarheid aan gegeven.

9. Yn oerwaging nommen alternativen

Een alternatief is om de overeenkomst niet aan te gaan, dit is echter niet reeel omdat er bestuurlijke afspraken liggen over het project.

10. Ferfolchprosedueres

Provinsjale Steaten: Nee
Oare ferfolchproseduere:

11. Kommunkaasje / aksjes bedoeld foar de media

Parseberjocht: Nee
Parsekontakt: Nee
Oare aksje: In overleg met het ministerie en de boeren is er een communicatieplan opgesteld.

12. Neiere taljochting

'Biodivers boeren op Schiermonnikoog'

Streefbeeld van de landbouw Schiermonnikoog

Inleiding en vraagstelling

Om de afspraken tussen de boeren op Schiermonnikoog, provincie Fryslân, ministerie van LNV en ANV Waddenvogels in het kader van het project Biodivers boeren Schiermonnikoog vast te leggen is er een overeenkomst opgesteld. Een van de belangrijke onderdelen uit de overeenkomst is de borging van het maximum aantal melkkoeien op het eiland en daarmee de reductie van stikstofuitstoot op het Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog. Aanvankelijk werd gedacht om de borging te regelen via een NB-groepsvergunning met emissieplafond op eilandniveau, waarbij de individuele vergunningen van de boeren behouden bleven. Toen bleek dat dit een juridisch moeilijke weg was, wegens het feit dat bedrijfsontwikkeling binnen het emissieplafond niet mag leiden tot toename van depositie op de duinen, is het Provinciaal Inpassingplan (PIP) door de provincie geïntroduceerd als middel om de aantallen melkkoeien en daarmee de reductie van stikstofuitstoot op het eiland te borgen.

Achtergrond van het project

Bij de totstandkoming van het Beheerplan Natura 2000 Schiermonnikoog is geconstateerd dat de stikstoflast vanuit de landbouw op de kwetsbare duinen van Schiermonnikoog te hoog is. Uit berekeningen en metingen van het RIVM en de provincie Fryslân blijkt dat de lokale uitstoot van stikstof uit de melkveehouderij substantieel bijdraagt aan de overschrijding van de kritische depositiewaarde voor de kwetsbare natuur op het eiland. De provincie wilde in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) de lokale uitstoot van stikstof op het eiland terugdringen met minimaal 20% in 2027 ten opzichte van 2016. Om aan deze doelstelling te voldoen, was de provincie voornemens om één van de zeven melkveebedrijven aan te kopen en een bufferzone langs de duinen in te richten. In reactie hierop hebben de zeven boeren, verenigd in de Vereniging Boerenbelang Schiermonnikoog, zes jaar geleden een alternatief aanbod gedaan, waarbij alle boeren boer kunnen blijven met een natuurvriendelijk en bedrijfseconomisch duurzaam bedrijfsmodel. Daarbij willen de boeren tot een ander type melkveehouderij komen, passend bij de karakteristieken van Schiermonnikoog, met minder uitstoot van stikstof, een natuurvriendelijke inrichting van de Banckspolder, de oprichting van een eigen zuivelcoöperatie en bijbehorende kaasfabriek met een eigen Schiermonnikoogs merk om de inkomsten op peil te houden ondanks minder melkkoeien en de inzet van organische reststoffen op het eiland. De provincie heeft dit aanbod positief ontvangen en de boeren de ruimte gegeven om het initiatief verder uit te werken in het project Biodivers boeren Schiermonnikoog. Begin maart van dit jaar zijn de boeren onderling overeengekomen dat er maximaal 375 melkkoeien op het eiland gehouden worden. Het ministerie en de provincie stellen hier een vergoeding tegenover (via de GLB-pilot en evt voortzetting daarvan in regulier GLB of via de provincie met subsidies (na aanvraag en besluitvorming GS) voor het uitvoeren van zgn groen blauwe diensten) die de boeren helpt in de transitie naar de een meer natuurvriendelijke bedrijfsvoering. Tegelijkertijd wordt er binnen het project gewerkt aan het opzetten van de Zuivelhoeve, het uitwerken van het actieplan Regio Deal Natuurinclusieve landbouw en een plan voor het verwerken reststromen tot compost en bokashi.

Bestuurlijke afspraken 1-7-2021

Op 1 juli 2021 heeft er bestuurlijk overleg plaatsgevonden en zijn de vervolgstappen gezet voor de formele besluitvorming over het project. De betrokken partijen hebben inmiddels een overeenkomst opgesteld. Deze heeft de instemming van het ministerie van LNV, het collectief Waddenvogels, bestuur boerenbelang Schiermonnikoog (Nb de individuele boeren bespreken de OVK op 13 september).

Basisafspraken met toelichting:

1. *De boeren op Schiermonnikoog zijn gezamenlijk bereid om 231 melkkoeien weg te doen om de uitstoot van stikstof te verminderen. Op 1 april 2016 bedroeg het totaal aantal melkkoeien op Schiermonnikoog 606. Uiterlijk op 31-12-2021 bedraagt het maximaal aantal melkkoeien op Schiermonnikoog 375.*

De verdeling over de zeven melkveebedrijven ziet er als volgt uit:

- *Kooiplaats: van 73 naar 50 melkkoeien*
 - *Oorsprong: van 120 naar 80 melkkoeien*
 - *Florida: van 69 naar 45 melkkoeien*
 - *Duinhoeve: van 75 naar 50 melkkoeien*
 - *Springfield: van 47 naar 40 melkkoeien*
 - *Branding: van 141 naar 110 melkkoeien*
 - *Eureca: van 81 naar 0 melkkoeien*
2. *Partijen borgen dat de emissiereductie, behorend bij de in punt 1 afgesproken vermindering van het aantal melkkoeien, ook na afloop van de transitieperiode (2021 – 2025), blijvend is.*
 3. *Partijen leggen een emissieplafond vast op eilandniveau voor de totale veestapel van de melkveebedrijven, gebaseerd op de vermindering van het aantal melkkoeien. Als uitgangspunt voor het bepalen van het emissieplafond op eilandniveau worden de dieraantallen genomen die aanwezig waren op 1 april 2016¹, i.e. jongvee, vleesvee en paarden.*
 4. *Partijen spreken af dat uiterlijk na afloop van de GLB-periode, passend binnen de juridische mogelijkheden van Rijk en provincie, de emissiereductie op eilandniveau publiekrechtelijk geborgd is. Partijen zoeken daarvoor samen het juiste middel, waarbij op dit moment gedacht wordt aan een Provinciaal Inpassingsplan (PIP).*
 5. *Beheervee valt buiten de afspraken van de individuele bedrijven. Dit betreft vee dat gedurende het grootste deel van het jaar in natuurgebieden geweid wordt en slechts een korte periode per jaar op stal staat. Hiervoor zullen in het kader van het PIP aparte afspraken gemaakt worden.*
 6. *Binnen de emissiereductie op eilandniveau blijft bedrijfsontwikkeling mogelijk. De melkveehouders behouden hiertoe hun individuele NB-vergunningen.*
 7. *De N-ruimte die nodig is voor de bouw en exploitatie van de Zuivelhoeve wordt, via extern salderen, geleverd door de leden van de Zuivelcoöperatie Schiermonnikoog.*
 8. *De boeren kunnen de N-ruimte die vrij komt door vermindering van het aantal melkkoeien niet inzetten voor andere activiteiten buiten het eigen bedrijf. M.a.w. er mag geen financieel gewin zijn van deze stikstofruimte.*
 9. *Alle boeren nemen deel aan de GLB Pilot Biodivers boeren op Schiermonnikoog.*
 10. *Het ministerie van LNV staat positief tegenover een subsidieaanvraag door het ANV Waddenvogels voor de GLB Pilot Biodivers boeren Schiermonnikoog voor de jaren 2021 en 2022.*

¹ Gebaseerd op de gecombineerde opgave.

11. *De Provincie staat positief tegenover een subsidieaanvraag door het ANV Waddenvogels voor de GLB Pilot voor de jaren 2023, 2024 en 2025.*
12. *De Provincie staat positief tegenover een subsidieaanvraag door de Zuivelcoöperatie Schiermonnikoog.*
13. *Gedurende de GLB-pilotperiode, voorafgaand aan de juridische borging in het PIP, is de emissiereductie op eilandniveau gekoppeld aan de in punt 1 afgesproken vermindering van het aantal melkkoeien. ANV Waddenvogels controleert of de reductie van het aantal melkkoeien gerealiseerd is, als voorwaarde voor de uitbetaling van de middelen uit de GLB-pilot. De boeren stellen de cijfers tijdig beschikbaar aan ANV Waddenvogels.*
14. *Het landelijke stikstofbeleid ligt vast tot 2030. Tijdens de uitvoering van de GLB Pilot, de bijbehorende transitieperiode 2021 - 2025 en de periode tot 2030 worden er door de Provincie geen extra stikstofbeperkende maatregelen afgegeven voor de landbouw op Schiermonnikoog, die aanvullend zijn aan het Rijksbeleid.*
15. *Tot het moment van het vaststellen van het PIP verplichten Partijen zich te houden aan de afspraken uit deze Overeenkomst.*
16. *Wanneer één van de boeren toch besluit om niet meer mee te doen aan deze Overeenkomst, dan beoordelen de overige Partijen de gevolgen van dit besluit tegen het licht van de doelstellingen van het project met een boeteclausule als mogelijkheid.*
17. *Indien de boeren gezamenlijk besluiten tussentijds te stoppen met de uitvoering van de GLB pilot, stopt het project Biodivers boeren op Schiermonnikoog en wordt er teruggevallen op het reguliere beleid inzake de Wet stikstofreductie en natuurverbetering.*

Bestuurlijk moment

De intentieovereenkomst zal op 25 september worden ondertekend bij het bestuurlijke moment, naar verwachting begin februari. Hierbij zullen alle betrokken partijen voor worden uitgenodigd.

Overeenkomst Biodivers Boeren Schiermonnikoog

Partijen,

De melkveehouders op Schiermonnikoog handelend onder de naam:

1. De Kooiplaats, Rutger Talsma;
2. Groepsaccommodatie De Oorsprong, Freerk Visser;
3. Maatschap T.J. Holwerda en L. van der Bijl (Florida), Ludie van de Bijl en Terry Holwerda;
4. P. Visser (Duinhoeve), Peter Visser;
5. Springfield, Willem Jilt Visser;
6. Veehouderij en Kampeerboerderij De Branding V.O.F., Erik en Pieter Jilt Visser en ;
7. V.O.F. Hagen (Eureca), Johan, Kees en Martin Hagen;

Partijen genoemd onder 1 tot en met 7 hierna samen te noemen: 'de Boeren';

8. Agrarische Natuurvereniging Waddenvogels, te dezen vertegenwoordigd door Piet IJnsen, directeur hierna te noemen: 'ANV Waddenvogels';
9. De provincie Fryslân, gevestigd te Leeuwarden en kantoorhoudende te Leeuwarden aan de Tweebaksmarkt 52, 8911 KZ, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerden Klaas Fokkinga en Douwe Hoogland, daartoe gevolmachtigd door de Commissaris van de Koning, dhr. drs. A.A.M Brok, handelend ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van (...), hierna te noemen "Provincie";
10. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, handelend als bestuursorgaan, hierna te noemen: 'LNV';

Partijen hierna allen gezamenlijk aan te duiden als: 'Partijen' en ieder afzonderlijk als 'Partij';

Overwegende dat:

- bij de totstandkoming van het Beheerplan Natura 2000 Schiermonnikoog geconstateerd is dat de stikstoflast vanuit de landbouw op de kwetsbare duinen van Schiermonnikoog te hoog is;
- de Provincie vanuit die constatering middelen heeft gereserveerd om één van de zeven melkveehouderijen aan te kopen en een bufferzone langs de duinen in te richten gericht op een blijvende vermindering van de stikstofemissie en -depositie;
- de Boeren in reactie op het voornemen van de Provincie in onderling overleg een eigen gezamenlijke en integrale oplossing voor het verminderen van de stikstofemissie en -depositie hebben voorgesteld, het project Biodivers Boeren Schiermonnikoog;
- het gezamenlijk uit te voeren project als doel heeft dat de Boeren alle zeven volwaardig melkveehouder kunnen blijven op Schiermonnikoog alsmede dat zij hun bedrijfsvoering natuurinclusief inrichten en een gezamenlijk zuivelbedrijf starten onder de noemer Zuivelhoeve Schiermonnikoog als een nieuw verdienmodel;
- de Boeren met deze gezamenlijke en integrale oplossing onderdeel zijn van de gebiedsgerichte aanpak voor natuurinclusieve landbouw op Schiermonnikoog en het daarbij ontwikkelde streefbeeld voor Noord-Friesland zoals voortvloeit uit de Regio Deal Natuurinclusieve landbouw in Noord Nederland;

- de ANV Waddenvogels, de Provincie en LNV hun waardering uitspreken voor de actieve houding van de Boeren om stikstofemissie te reduceren, zich te richten op een natuurinclusieve bedrijfsvoering en in bredere zin bij te dragen aan een biodivers Schiermonnikoog, en dat willen ondersteunen door samen te werken met de Boeren zodat zij hun inzet en het project Biodivers Boeren Schiermonnikoog kan worden gerealiseerd;
- LNV in titel 4.5 van de Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies een subsidie-instrument heeft opengesteld waar de Boeren in samenwerking met de ANV Waddenvogels gebruik van hebben gemaakt;
- Partijen in het kader van de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw gezamenlijk een streefbeeld van de landbouw 2030 hebben ontwikkeld en de Boeren een projectplan voor de oprichting en het in werking hebben van de Zuivelhoeve Schiermonnikoog hebben opgesteld;
- Partijen hun gezamenlijke inspanningen voor het bevorderen van een biodivers Schiermonnikoog willen voorzetten en organiseren en dit willen vastleggen in deze overeenkomst.

Komen als volgt overeen:

I. Doel van de overeenkomst en inzet van Partijen

Artikel 1 Doel van de overeenkomst

1. Partijen ondersteunen met deze overeenkomst hun gedeelde belang bij het bevorderen en in stand houden van een biodivers Schiermonnikoog. Partijen werken, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheden, samen om hiervoor te zorgen door een integrale en meerjarige gezamenlijke aanpak.
2. Partijen leggen afspraken vast om de ontwikkelingen van, door en rondom het project Biodivers Boeren Schiermonnikoog te volgen en te bevorderen, zodat met dit project:
 - a. het aantal melkkoeien van de Boeren blijvend wordt verminderd en de daarmee samenhangende reductie van stikstofemissie en -depositie vanuit de landbouw op het Natura 2000-gebied 'Duinen van Schiermonnikoog' wordt gerealiseerd;
 - b. de melkveehouderijbedrijven van de Boeren een transitie kunnen maken naar een blijvende natuurinclusieve bedrijfsvoering;
 - c. de Zuivelhoeve Schiermonnikoog als gezamenlijk zuivelbedrijf van de Boeren kan worden ontwikkeld;
 - d. de natuur en biodiversiteit op en de bodem van Schiermonnikoog worden verbeterd en versterkt.
3. De Boeren en de ANV Waddenvogels voeren in het kader van de transitie, bedoeld in het tweede lid, aanhef en onderdeel b, samen een pilotproject *Biodivers boeren op Schiermonnikoog* uit waarvoor de ANV Waddenvogels bij LNV een subsidieaanvraag heeft ingediend en waarvoor de subsidie inmiddels is verleend op grond van titel 4.5 van de Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies.
4. Partijen dragen bij aan een goede uitvoering van de monitoring van de voortgang en resultaten van hun integrale en meerjarige aanpak en de uitvoering en effecten van het project Biodivers Boeren Schiermonnikoog.

Artikel 2 Inzet van de Boeren

1. De Boeren zijn gezamenlijk bereid om hun melkveestapel met in totaal 231 melkkoeien te verminderen uitgaande van het totaal aantal melkkoeien op Schiermonnikoog van 606

(peildatum 1 april 2016).

2. De Boeren streven ernaar om uiterlijk vanaf 31 december 2021 een gezamenlijke melkveestapel op Schiermonnikoog te hebben van maximaal 375 melkkoeien uitgaande van de volgende vermindering per melkveehouder:
 - De Kooiplaats: van 73 naar 50 melkkoeien;
 - De Oorsprong: van 120 naar 80 melkkoeien;
 - Florida: van 69 naar 45 melkkoeien;
 - De Duinhoeve: van 75 naar 50 melkkoeien;
 - Springfield: van 47 naar 40 melkkoeien;
 - De Branding: van 141 naar 110 melkkoeien en
 - Eureka: van 81 naar 0 melkkoeien.
3. Alle Boeren nemen deel aan het pilotproject *Biodivers boeren op Schiermonnikoog*.
4. De Boeren stellen gegevens over de vermindering bedoeld in het eerste en tweede lid, beschikbaar aan de ANV Waddenvogels ten behoeve van de controle bedoeld in artikel 5, tweede lid.
5. De Boeren zorgen voor de bestending van hun vrijwillige emissiereductie, behorend bij de in het tweede lid genoemde vermindering van het aantal melkkoeien, ook na afloop van de transitieperiode (2021 – 2025).
6. De Boeren stellen, in samenwerking met de gebiedspartners¹, uiterlijk 31 oktober 2021 een actieplan op voor de realisatie van het streefbeeld Biodivers Schiermonnikoog, voortvloeiend uit de Regio Deal Natuurinclusieve landbouw Noord Nederland.

Artikel 3 Inzet van de Provincie

1. De Provincie staat positief tegenover een subsidieaanvraag voor de realisatie van het pilotproject *Biodivers Boeren Schiermonnikoog* voor zover dit past binnen de Unierechtelijke en nationale wettelijke kaders en procedures. Daarbij:
 - a. reserveert de Provincie middelen ten behoeve van een subsidie-instrument voor de ANV Waddenvogels voor de voortzetting van het pilotproject *Biodivers Boeren Schiermonnikoog* in de jaren 2023, 2024 en 2025. De Provincie staat positief tegenover een subsidieaanvraag door de ANV Waddenvogels voor de voortzetting van het pilotproject voor de jaren 2023, 2024 en 2025;
 - b. reserveert de Provincie middelen ten behoeve van de realisatie van de Zuivelhoeve en staat zij positief tegenover een subsidieaanvraag voor de realisatie van de Zuivelhoeve, uitgaande van de start van de bouw van de Zuivelhoeve uiterlijk 2022;
 - c. deelt de Provincie relevante kennis en informatie en wijst een contactpersoon aan voor de Boeren.

Artikel 4 Inzet van de Provincie en de Boeren gezamenlijk

1. Provincie en Boeren leggen een emissieplafond vast op eilandniveau voor de totale veestapel van de melkveebedrijven, gebaseerd op de in artikel 2, eerste en tweede lid, genoemde

¹ De gebiedspartners zijn in ieder geval: Provincie Fryslân, Gemeente Schiermonnikoog, Wetterskip Fryslân, Vereniging Natuurmonumenten, Vogelbescherming Nederland en het ministerie van LNV.

vermindering van het aantal melkkoeien. Als uitgangspunt voor het bepalen van het emissieplafond op eilandniveau worden de dieraantallen genomen die aanwezig waren op 1 april 2016², i.e. jongvee, vleesvee, schapen en paarden.

2. Provincie en Boeren spreken af dat uiterlijk na afloop van de periode waarvoor subsidie voor het pilotproject *Biodivers boeren op Schiermonnikoog* is verleend, passend binnen de juridische mogelijkheden van Provincie, het emissieplafond op eilandniveau publiekrechtelijk geborgd is. Provincie en Boeren zoeken daarvoor samen het juiste middel, waarbij op dit moment gedacht wordt aan een Provinciaal Inpassingsplan (PIP).
3. Beheervee betreft vee dat gedurende het grootste deel van het jaar in natuurgebieden geweid wordt en slechts een korte periode per jaar op stal staat. Hiervoor zullen door Boeren en Provincie in het kader van het PIP aparte afspraken gemaakt worden.
4. De Boeren kunnen, onverminderd het zevende lid, met gebruikmaking van de N-ruimte binnen hun geldende vergunningen en met inachtneming van het emissieplafond op eilandniveau hun melkvee verplaatsen overeenkomstig de geldende wettelijke regels en het geldende beleid, zodat bedrijfsontwikkeling mogelijk blijft.
5. De Boeren leveren, in hun hoedanigheid van leden van de Zuivelcoöperatie Schiermonnikoog, via extern salderen, de N-ruimte die nodig is voor de bouw en exploitatie van de Zuivelhoeve.
6. De Boeren kunnen de N-ruimte die vrij komt door vermindering van het aantal melkkoeien niet inzetten voor andere dan de in het vierde en vijfde lid genoemde activiteiten buiten het eigen bedrijf.
7. Tijdens de uitvoering van het pilotproject *Biodivers Boeren Schiermonnikoog* in de jaren 2021-2022, de voortzetting daarvan in de jaren 2023-2025 en in de periode daarna tot 2030 worden er door de Provincie geen extra stikstofbeperkende maatregelen afgegeven voor de landbouw op Schiermonnikoog, die aanvullend zijn aan het Rijksbeleid, tenzij
 - a) deze maatregelen noodzakelijk zijn om te voldoen aan artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn, of
 - b) deze maatregelen verplicht zijn op grond van rechterlijke uitspraken of besluiten van andere bevoegde gezagen, of
 - c) het gaat om maatregelen vastgesteld bij provinciale verordening die gelden voor alle veehouders in de provincie.
8. Tot het moment van het van kracht worden van de publiekrechtelijke borging van de emissiereductie op eilandniveau zijn de afspraken over de emissiereductie, in afwijking van artikel 12, afdwingbaar bij de burgerlijke rechter.
9. De Provincie en de Boeren verkennen gezamenlijk de mogelijkheden voor het inzetten van organische reststromen ter verbetering van de bodem van en biodiversiteit op Schiermonnikoog.

Artikel 5 Inzet van de AVN Waddenvogels

1. De ANV Waddenvogels werkt met de Boeren samen aan duurzame landbouw op Schiermonnikoog in het kader van het pilotproject *Biodivers boeren op Schiermonnikoog*.

² Gebaseerd op de gecombineerde opgave.

2. De ANV Waddenvogels controleert ten behoeve van Partijen in ieder geval gedurende de looptijd van het pilotproject *Biodivers boeren op Schiermonnikoog*, of de vermindering van het aantal melkkoeien bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid, gerealiseerd is en baseert zich daarbij op de door de Boeren beschikbare gestelde gegevens.

Artikel 6 Inzet van LNV

LNV is bereid om bij te dragen aan de realisatie van het project Biodivers Boeren Schiermonnikoog en zet daarbij het (financiële) instrumentarium in voor zover dit past binnen de Unierechtelijke en nationale wettelijke kaders en procedures. Daarbij:

- a. brengt LNV in kaart welke financieringsinstrumenten van het ministerie thans en in de toekomst mogelijk benut kunnen worden door de Boeren voor het project Biodivers Boeren Schiermonnikoog daarbij rekening houdend met het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid van de Europese Unie;
- b. deelt LNV relevante kennis en informatie en wijst een contactpersoon aan voor de Boeren.

II. Organisatie en uitvoering, monitoring en communicatie

Artikel 7 Organisatie en uitvoering

1. Partijen organiseren de uitvoering van deze overeenkomst met daarbij ook een rol voor andere relevante gebiedspartners, zoals bijvoorbeeld de gemeente Schiermonnikoog, het Wetterskip Fryslân en natuurorganisaties.
2. Partijen wijzen een projectcoördinator aan die de voortgang van de uitvoering van deze overeenkomst bewaakt.
3. Partijen bespreken minimaal twee keer per jaar de voortgang van de uitvoering van deze overeenkomst en het project Biodivers Boeren Schiermonnikoog. De projectcoördinator neemt hiervoor het initiatief.

Artikel 8 Monitoring

Partijen stellen een monitoringsplan op om de voortgang en resultaten van hun integrale en meerjarige aanpak en de uitvoering en effecten van het project Biodivers Boeren Schiermonnikoog te monitoren. Op een later moment worden hier door Partijen nadere afspraken over gemaakt.

Artikel 9 Communicatie

Partijen trekken gezamenlijk op bij de communicatie over deze overeenkomst en het project Biodivers Boeren Schiermonnikoog. Voorafgaand aan een mediamoment wordt hierover onderling afgestemd. Hiertoe wordt gewerkt met een nog te formuleren en vast te stellen kernboodschap.

III. Slotbepalingen

Artikel 10 Wijzigingen

1. Elke Partij kan de andere Partijen verzoeken de overeenkomst te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen twee weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partij(en) heeft meegedeeld.
3. De wijzigingen worden in een addendum opgenomen dat door Partijen wordt ondertekend. Het addendum wordt als bijlage aan het overeenkomst gehecht.

Artikel 11 Opzegging

1. Elke Partij kan de overeenkomst met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze overeenkomst billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen.
2. Wanneer een Partij of een van de Boeren de overeenkomst opzegt, beraden de overige partijen zich over de gevolgen daarvan voor het overeenkomst.

Artikel 12 Toepasselijk recht, afdwingbaarheid en geschillenbeslechting

1. Op deze overeenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
2. Er is sprake van een geschil indien één van de Partijen daarvan schriftelijk en gemotiveerd melding maakt aan de andere Partijen, waarna alle Partijen binnen vier weken met elkaar in overleg treden om te bezien of in der minne een oplossing van het geschil kan worden gevonden.
3. Indien het minnelijk overleg niet binnen acht weken leidt tot een oplossing van het geschil kunnen Partijen een gezamenlijk te benoemen bemiddelaar aanwijzen. Indien de bemiddelaar geen oplossing van het geschil kan bewerkstelligen kunnen Partijen deze overeenkomst beëindigen met inachtneming van artikel 11 van deze overeenkomst.

Artikel 13 Ondertekening in verschillende exemplaren, inwerkingtreding en looptijd

1. Deze overeenkomst kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze overeenkomst is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.
2. Deze overeenkomst treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en eindigt met ingang van 1 januari 2026. Partijen treden uiterlijk 1 september 2025 in overleg over voortzetting van deze overeenkomst.

Artikel 14 Publicatie

1. Binnen zes weken na ondertekening van deze overeenkomst wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.
2. Wijzigingen of opzegging van de overeenkomst worden binnen zes weken bekendgemaakt in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen en in [...]voud ondertekend,

[handtekeningpagina's volgen: 1 per Partij]

Begrotingswijziging Gedeputeerde Staten
Behandeling bij GS vergadering 14 september 2021

Programma: Omgeving
Onderwerp : Projectovereenkomst Biodivers boeren op Schiermonnikoog

Toelichting:

In het Natura 2000 beheerplan Schiermonnikoog wordt een GLB pilot Biodivers boeren uitgevoerd i.s.m. het Ministerie van LNV en de agrariërs. Voor deze GLB pilot wordt budget gereserveerd op grootboeknummer: 652749 R. NP 22 N2000 bp-2 Schiermonnikoog. Het ministerie en de provincie stellen een vergoeding middels een GLB-pilot voor om de stikstof te verlagen. Dit helpt deze boeren in de transitie naar een meer natuurvriendelijke bedrijfsvoering. De totale kosten bedragen circa € 3 mln. Naast € 1,8 mln. van Min LNV wordt een provinciale bijdrage van € 1,2 mln. gevraagd.

Daarnaast wordt er middelen beschikbaar gesteld voor een Kaasmakerij van € 1,0 mln (subsidie incl te maken kosten).

De volgende bedragen worden gevraagd:

Project	Kosten	Bijdrage provincie
GLB Pilot	3,0 mln	1,2 mln
Subsidie kaasmakerij	<u>1,0 mln</u>	<u>1,0 mln</u>
Totaal	4,0 mln	2,2 mln

Van de € 2,2 provinciale bijdrage komt er € 1,4 mln. uit de reeds beschikbaar gestelde middelen van het Natura 2000 beheerplan Schiermonnikoog en € 0,8 mln. uit het algemene budget Natura 2000 (Grootboeknummer 652.721 R. Natuurpact 2014 Natura 2000).

Voorstel:

Vanuit het algemene budget Natura 2000 met een huidig restantbudget van € 1,2 mln. een bedrag van € 800.000 over te boeken naar het Natura 2000 beheerplan Schiermonnikoog 2^e beheerplan.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten						
3	Grb 652.749 R. NP 22 N2000 Schiermonnikoog				400.000	400.000
3	652.721 R. Natuurpact 2014 Natura 2000)	- 800.000				
	Totaal lasten	0	0	0	0	0
Baten						
	Totaal baten	0	0	0	0	0

Investeringsen

Progr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten						
	Totaal lasten	0	0	0	0	0
Baten						
	Totaal baten	0	0	0	0	0

Reserves/voorzieningen/overlopende passiva

Progr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten						
	Totaal lasten	0	0	0	0	0
Baten						
	Totaal baten	0	0	0	0	0

Finansjele aspekten revolverende middelen

X € 1.000,-

	2021	2022	2023	2024	2025
Projekt					
Maatregel					
Restant budzjet					
Oflossing					
Rente					
Rente %					

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen